



Jakie wnioski płyną z badania „Urzednicy słuchają – seniorzy badają i projektują”?

2022-10-24

Jak żyją krakowscy seniorzy, jakie są ich warunki mieszkaniowe i finansowe, jakie mają zainteresowania, jak spędzają czas wolny, jakie mają marzenia, jak układają się ich relacje z innymi, jak oceniają dostęp do informacji i w końcu: co poprawiłoby jakość życia seniorom w Krakowie i jakich usług im brakuje? Odpowiedzi na te pytania poszukiwali realizatorzy badania „Urzednicy słuchają – seniorzy badają i projektują”.

Seniorzy wolontariusze zrealizowali badanie dotyczące problemów i zagadnień, z jakimi stykają się osoby starsze w naszym mieście. Badanie przeprowadzone w lipcu i sierpniu było skierowane głównie do nieaktywnych osób starszych mieszkających w Krakowie. Badacze – wolontariusze zostali zaproszeni do udziału w przedsięwzięciu za pośrednictwem artykułu w dwutygodniku miejskim „Kraków.pl” oraz audycji w Radiu Kraków. Projekt został zrealizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pozyskanych przez Urząd Miasta Krakowa i Centrum Doradztwa Strategicznego.

Jak podkreśla Anna Okońska-Walkowicz, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. polityki senioralnej współautorka projektu, ujęcie potrzeb tej grupy w politykach miejskich jest trudne ze względu na brak zaangażowania w proponowane aktywności czy inicjatywy skierowane do seniorów, co wynika z różnych przyczyn: problemów z poruszaniem, chorób, niepełnosprawności, poczucia osamotnienia. Do tych osób udali się seniorzy – wolontariusze będący jednocześnie ich sąsiadami. Przeszli oni wcześniej odpowiednie szkolenia, dzięki którym poznali metody badań terenowych oraz zostali włączeni w opracowywanie narzędzi.

21 seniorów badaczy przeprowadziło ponad 170 rozmów z seniorami mieszkającymi w różnych dzielnicach Krakowa. Do analizy statystycznej zakwalifikowano 160 kwestionariuszy, które posłużyły do przygotowania raportu. W badaniu wzięły udział o osoby w wieku 61-91 lat (średni wiek uczestnika badania to blisko 74 lata). Ponad 40 proc. ankietowanych deklaroowało się jako osoby nieaktywne, ponad 55 proc. mieszka samotnie.

Badanie obszary

Badanie odnosiło się do tego, jak żyją seniorzy, jakie są ich warunki mieszkaniowe i finansowe, jakie mają zainteresowania, jak spędzają czas wolny (i czy go w ogóle mają), jakie mają marzenia. Ankietujący sprawdzali także, czy krakowscy seniorzy czują się samotni, jakie mają relacje z najbliższymi, z przyjaciółmi, sąsiadami, jak oceniają dostęp do informacji. Ważnym obszarem było także sprawdzenie, co poprawiłoby jakość życia seniorom w Krakowie, a także jakich usług im brakuje.

Ponad 70 proc. ankietowanych jest zadowolonych z warunków mieszkaniowych, ale wśród obszarów, które wywołują niezadowolenie, uczestnicy badania zwrócili uwagę na problem braku windy, zły stan techniczny i wysokie opłaty za mieszkania. Badani seniorzy wydają pieniądze przede wszystkim na jedzenie, opłaty i leczenie, a czas wolny spędzają głównie czytając, oglądając telewizję i spotykając się z przyjaciółmi. Najbardziej regularne kontakty (przynajmniej raz w tygodniu) utrzymują z



sąsiadami (81 proc.), znajomymi (35 proc.) i rodziną (21 proc.). Około połowa badanych ocena swój stan zdrowia jako raczej dobry i blisko połowa często lub czasami czuje się samotna. 40 proc. badanych dobrze ocenia dostęp do informacji, podobny procent jest odmiennego zdania. Wśród tematów, na której zdaniem seniorów najbardziej brakuje informacji są: służba zdrowia, pomoc techniczna, usługi opiekuńcze, pomoc prawna i pomoc finansowa. Warto tu dodać, że blisko 60 proc. seniorów aktywnie korzysta z internatu – to zaraz po sąsiadach, rodzenie i znajomych ich główne źródło informacji.

Co mogłoby poprawić jakość życia seniorów?

A co zdaniem seniorów poprawiłoby ich jakość życia w mieście? Wśród wskazań seniorów znalazły się: zapewnienie drobnych napraw, towarzystwa osoby, która odwiedzałaby seniora i mogłaby na przykład poczytać książkę czy pograć w gry, zapewnienie spotkań z innymi osobami (wspólne wycieczki, gry, rozmowy), zrobienie podstawowych zakupów. Ważny dla seniorów jest także dostęp do oferty kulturalnej oraz możliwość uczestnictwa inicjatywach międzypokoleniowych, wykorzystanie ich czasu, doświadczenia i potencjału.

Szczegółowe wyniki badania są dostępne w prezentacji [\[PDF\]](#)

Wykorzystanie wyników badania

Wyniki badania zostały zaprezentowane podczas spotkania, które 17 października odbyło się w sali obrad Urzędu Miasta Krakowa w obecności Bogusława Kośmidera, zastępcy prezydenta Krakowa. Wzięli w nim udział przedstawiciele różnych obszarów zarządzania miastem, radni kilku dzielnic przedstawiciele Krakowskiej Rady Seniorów i krakowskich NGO. Seniorzy – badacze przedstawili słuchaczom zestaw rekomendacji – postulatów zawierających oczekiwania starszych mieszkańców. Zostaną one teraz przeanalizowane i w miarę możliwości włączone w realizowane i planowane działania miasta.

– Seniorzy badacze, którzy dzięki szkoleniom, badaniom i publicznym przedstawieniu wyników stali się ambasadorami senioralnych problemów, powrócą do swoich interlokutorów, zorganizują sąsiedzkie spotkania, przedstawią uogólnione wyniki i opowiedzą o możliwościach realizacji zgłaszanych postulatów. Być może staną się ogromnym wsparciem dla ciągle rodzącej się, niezwykle ważnej w dobie przemian demograficznych, polityki senioralnej miasta – mówi Anna Okońska-Walkowicz.

Obszary wskazane w badaniu mogą znakomicie wzbogacić realizowany w mieście Gminny Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych (PASIOS), w ramach którego odbywają się różnorodne inicjatywy i projekty wspierające starszych mieszkańców Krakowa. Szczegółowe informacje publikowane są m.in. na stronie dlaseniora.krakow.pl oraz w specjalnych informatorach.